

VERGİCİNİN DÜNYASI

CİHAT ÇETINKAYA

Vergi idaresinde yeniden yapılanma gereği

Vergi kanunlarını diğer kanunlardan ayıran en belirgin özellik dinamik olması değişen şartlar ve unsurlara cevap vermesi ve vergi mevzuuna giren her şeyi kavramasıdır. Bu durumun bir sonucu olarak, bu mevzuata uygulayıcısı durumunda olan başta Maliye Bakanlığı olmak üzere Vergi Daireleri de değişime ayak uydurmak durumundadır. 1990'lı yılların başlarında başlayan değişim hareketi bu yıla kadar kendisini hissettirmiş öncelikle Vergi Dairesi Başkanlıklarının kurulması planlanmış ardından İhtisas Vergi Daireleri uygulamasına özellikle İstanbul'da başlanmış tüm bunlar olurken bilgisiyarlaşma, faks-server sistemli iletişim ağı kurulması çalışmalarına hız verilmiş, bütün bunların tamamlayıcısı olarak tek hesap numarası uygulamasına pilot illerden başlanmak üzere gelmiştir.

1990'lı yılların başlarındaki söylem vergi idaresinin bağımsızlaştırılması ve bunun içinde Gelir Müsteşarlığı biçiminde daha bağımsız bir yapının oluşturulması idi, buna paralel olarak da bölge idarelerinin kurulması fikri ortaya atılmıştı. Biraz da siyasi konjonktürün sonucu olarak, bu söylemler kağıt üzerinde kaldı ve gelir idaresi elindeki bu işin uzmanlarını veya bu işi başarabilecek kimseleri eylem planlarının içine sokamadığı için planlar hayata geçirilemedi.

Vergi, hücre sistemine dayalı Vergi Daireleri boyutunda ele alınmadıkça büyüyen Vergi İdareleri'nin sorunlarını çözmek zorlaşacaktır. Bu nedenle Vergi İdaresi'ndeki yeniden yapılanma sürecinde kanaatimizce bir vücudun hücreleri gibi küçük, hareketli, mahalle veya semt tipi vergi daireleri oluşturulması gereği vardır. Türkiye'deki büyük bankaların mevduat toplamadaki başarılarının altındaki gerçek, hemen hemen her ilçe, veya birden fazla şubesinin bulunmasıdır. Bu bankalara dikkat edildiğinde tamamının bilgisayar sistemine geçmiş, enterkonnekte ve online çalışan bir yapıda olmasıdır. Bu noktada Türkiye'yi bir deneyim yaşamış, banka şubeleri süratle artmış, şubeler bölge müdürlükleri şeklinde toptulaştırılmış, bölgeler genel müdürlük çatısı altına orutulmuştur. Böyle bir modelden yola çıktığımızda öncelikle ihtisas vergi dairelerinin tüm illerde kurulması, tahakkuk boyutunda olmasa dahi tahsilat boyutunda banka tipi küçük, hareketli ve yeteri kadar personel ile çalışan vergi daireleri kurulması mümkündür. Bu yapılırken de Maliye Bakanlığı'nın bağlı vergi dairesi tipindeki Mal Müdürlükleri'nin vergicilik işleri tamamen sistemin dışına çıkartılmalı ve vergi dairelerinin tamamı bağımsız tipte örgütlenmelidir. Bu modelin bir devamı olarak bölge müdürlükleri veya illerde seçilecek belli vergi daireleri tahakkuk daireleri olarak çalıştırılacak, vergi

beyanname incelemeleri ve revizyonları bu dairelerce yerine getirilecektir.

Sistemde vergi tahakkuku ile tahsilat ve takibi online sistemi içerisinde bir birine bağlı, ancak farklı şekillerde ve hizmeti mükellefin ayağına götürerek gerçekleştirmek söz konusudur. Tahakkuk ile tahsilat ayrılmaya dahi tek vergi numarasına geçilen bugünkü sistemde, koca koca vergi daireleri kurmak yerine banka tipi vergi dairelerine dönmek örgütlenme problemleri dışında daha verimli görülmektedir.

Yıllardır vergi mükellefinin tatil günleri veya gece yansı vergi beyanamesini verebildiği, vergisini ödeyebildiği yani zamanını çalmayan bir sistemin kurulması hayalini taşıdık. Bunun için bankamatik türü VERGİMATİK adını verebileceğimiz bir sistemin kurulabileceğini önerdik. Mükellefin elindeki manyetik kartla VERGİMATİK'in başına gelip önce beyanamesini verdiği, kendi kendisine vergisini tahakkuk ettirdiği ve açılan küçük bir pencereden vergi beyanamesini teslim ettiği bir makinenin kullanılması mümkündür. Bu beyannameler ertesi gün memurlar tarafından incelenecek, hata ve noksanlık halinde mükellef telefonla davet edilerek tahakkuku düzeltilip onaylanacaktır. Ayrıca eldeki VERGİMATİK kartı kredili bir vergi ödeme sisteminin de hayata geçirme şansını verebilir. Şöyle ki; aynı banka hesaplarında olduğu gibi depozit olarak bir miktar para vergi hesabında tutulup verginin ödeme günü geldiğinde mükellef tarafından VERGİMATİK kartı sayesinde otomatik olarak hesaptan ödeme yapmada kullanılabilir. Sistem biraz daha geliştirildiğinde inanıyorum ki, bir çok banka, müşterilerinin vergi borçlarını gerek onların isteği üzerine kredi vererek, ya da hesaplarından VERGİMATİK hesaplarına virman yaparak hizmet vermeye hazırdır.

Bugünkü yazımı ütopyik bulanlar olabilir ya da gerçekleşmesi mümkün değil diyenler çıkabilir ancak, pilot uygulamalarla başlatılacak bir sistemin fayda ve zararları ortaya konularak bir deneme yapılmasını yararlı görüyorum. Manyetik kartlarla süslenen büyükşehir yaşantısında cebimizdeki cüzdanımızda veya çantımızda bir VERGİMATİK kartını taşımak bence çağdaş vergiciliğe yeni bir adım olacaktır. VERGİMATİK kartınızı kullandığımızda ne kadar vergi borcunuz var, ne kadarını ödemişsiniz, hesabınızda ne kadar paranız kalmış görebilir ve Maliye Bakanlığı'nın yeni uygulamaya soktuğu sistem sayesinde fazla paranızla verginin ödeyerek erken vergi ödeme avantajından otomatik olarak yararlanabilirsiniz. Sadece büyük şehirde yaşayanlar değil, bu güzel ülkemizin güzel insanları, dürüst ve çalışkan insanları, en azından bu kadar lüksü hak ediyorlar.

Tüm okurlarıma saygılar sunuyorum...

Ekonomik Bülten İnternet Web adresi:
<http://www.medyatext.com/ekonomikbulten>
E-Mail adresi: cetinkaya-eb@medyatext.com